

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Інститут філології

Кафедра полоністики

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ З ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ ДО АСПРАНТУРИ**

Затверджено на засіданні
Вченої ради Інституту філології
Протокол № 8

«26» березня 2013 р.
Директор Інституту філології
проф.Семенюк Г.Ф.

Обговорено і затверджено на
засіданні кафедри полоністики
«11» лютого 2013 р.
Протокол № 7

Укладач:
д.філол.н.,проф.Черниш Т.О.

КИЇВ – 2013 р.

Програма вступного іспиту з польської мови для вступників до аспірантури

1. Місце польської мови серед слов'янських мов. Найголовніші праслов'янські та власне риси польської мови.
2. Основні етапи історії польської мови. Історичні чинники формування польської мови як національної. Джерела до вивчення історії польської мови.
3. Діалектна основа сучасної польської літературної мови. Співвідношення діалектів та літературної мови на нинішньому етапі.
4. Фонологічна система сучасної польської літературної мови. Структура польського вокалізму та консонантизму. Особливості реалізації фонем.
5. Найосновніші фонетичні перетворення в історії польської мови; коментар до них.
6. Сучасний польський наголос та історія його становлення. Польська орфоепія: традиції та тенденції змін.
7. Принципи польської орфографії та стан їх наукового опису. Реформи польського правопису у ХХ ст.
8. Теорія частин мови у працях польських мовознавців.
9. Іменник у польській мові: граматичні категорії та морфологічна структура словозмінних форм.
10. Категорія роду у польській мові і особливості її мовного вираження.
11. Способи словотвору іменників у польській мові. Основні дериваційні класи, типи і моделі польських субстантивів.
12. Прикметник у польській мові, його граматичні категорії та семантичні розряди.
13. Словотворча будова польських прикметників. Проблема дериваційних та семантичних відношень прикметників із їх твірними основами у сучасній польській лінгвістичній літературі.
14. Займенник у польській мові, розряди, словозміна, синтаксичні функції.
15. Числівник у польській мові, його категорії і словозмінні та синтаксичні особливості.
16. Польське дієслово, його граматичні категорії і синтаксичні функції.
17. Формотворення польського дієслова: структурні типи і морфологічні класи.

18. Проблема дієслівного виду. Способи вираження видових опозицій і використання видів у польській мові.
19. Загальна характеристика особливостей творення дієслів у польській мові. Основні дериваційні класи, типи і моделі дієслів.
20. Основні чергування в основах польських дієслів; історичний коментар до них.
21. Польський прислівник: морфологічна, словотворча та синтаксична характеристика.
22. Службові частини мови, їх різновиди та функції.
23. Теоретичні завдання та методологічні проблеми вивчення словотворчої системи польської мови. Основні поняття польської дериватології.
24. Синхронний та діахронічний аспекти в дослідженнях із польського словотвору. Поняття словотворчого та історико-етимологічного гнізда.
25. Теорія двочленності структури лексичних одиниць Я.Розвадовського. Питання дериватології у працях В.Дорошевського, Є.Куриловича, сучасних польських дослідників.
26. Синтаксична система польської мови. Основні поняття та категорії синтаксису.
27. Загальні характеристики і типи словосполучень сучасної польської мови.
28. Головні та другорядні члени речення і способи їх вираження у польській мові.
29. Структурні та функціональні типи речень сучасної польської мови.
30. Лексична система польської мови: склад, структура і тенденції розвитку. Лексикон як модель світу.
31. Фразеологія польської мови. Типи фразеологізмів і способи їх наукового опису, аналізу і витлумачення.
32. Початки польської лексикографії. Різновиди словників. Досягнення польської лексикографії ХХ ст.
33. Варіанти польської мови: усна і писемна мова, стилі, соціолекти. Проблема польської “новомови”.
34. Функціональні стилі польської мови, їх ієрархічна структура. Стилистична диференціація мовної системи.
35. Польська літературна мова, її виникнення і основні етапи розвитку.
36. Проблеми мовної норми. Культура мови. Польські лінгвісти у боротьбі за чистоту і розвиток рідної мови.

37. Соціолінгвістичні умови існування і головні тенденції розвитку польської мови у ХХ ст.
38. Контакти польської мови із сусідніми мовами. Проблема запозичень. Польська мова за межами Польщі.
39. Виникнення і розвиток наукового вивчення польської мови. Видатні постаті в історії польського мовознавства.
40. Лінгвістична полоністика у ХХ ст., її основні напрямки та здобутки. Розвиток досліджень польської мови за межами Польщі.

ЛІТЕРАТУРА
ЗАГАЛЬНІ ПРАЦІ. СЛОВНИКИ

- Ананьева Н.Е. История и диалектология польского языка. – М., 1994.
- Булаховский Л.А. К истории взаимоотношений славянских литературных языков. – Булаховський Л.А. Вибрані праці у 5-ти тт. – Т.3. – К., 1978, с. 305-320.
- Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов. За ред. О.С.Мельничука. – К., 1966.
- Историческая типология славянских языков. Под ред. А.С.Мельничука. – К., 1986.
- Курилович Е. Очерки по лингвистике. – М., 1962.
- Супрун А.Е., Калюта А.М. Введение в славянскую филологию. – Минск, 1981.
- Черниш Т.О. Компаративно-зіставне дослідження слов'янської лексики у контексті етимологічних гнізд із близькоспорідними коренями. – Мовознавство. XII МЗС. 1998, № 2-3, с. 168-179.
- Doroszewski W. Podstawy gramatyki polskiej. – W., 1952-
Encyklopedia wiedzy o języku polskim. – Wrocław etc., 1978.
- Milewski T. Językoznawstwo. – W., 1965.
- Nagórko A. Zarys gramatyki polskiej. – Warszawa, 1996.
- Nitsch K. Dialekty języka polskiego. – Wrocław, 1957.
- Stieber Z. Zarys gramatyki porównawczej języków słowiańskich. W., 1989.
- Szober S. Gramatyka języka polskiego. – W., 1957.
- Urbańczyk S. Zarys dialektologii polskiej. - W., 1974.
- Współczesny język polski. (Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. T. 2). – Wrocław; 1993.
- Brukner A. Słownik etymologiczny języka polskiego. – W., 1974.
- Skorupka S. Słownik frazeologiczny języka polskiego. –Т. 1-2. – W., 1967-1968.
- Słownik języka polskiego. – Т. 1-11. – W., 1953-1969.
- Słownik poprawnej polszczyzny. – W., 1973.
- Słownik stereotypów i symboli ludowych. – Lublin, 1996. – (Т. 1).

ІСТОРИЯ МОВИ

- Butter D. Rozwój semantyczny wyrazów polskich. – W., 1978.
Klemensiewicz Z. Historia języka polskiego. – W., 1980.
Lehr-Spławiński T. Język polski. Pochodzenie, powstanie, rozwój. – W., 1973.
Mańczak W. Polska fonetyka i morfologia historyczna. – W., 1983.
Raspond S. Gramatyka historyczna języka polskiego. – W., 1973.
Rzbička-Nowacka H. Szkice z dziejów polskiego języka literackiego. – W., 1990.

ФОНЕТИКА І ФОНОЛОГІЯ

- Benni T. Fonetyka opisowa języka polskiego. – Wrocław, 1959.
Słownik wymowy polskiej. – Kraków, 1977.
Stieber Z. Historyczna i współczesna fonologia języka polskiego. – W., 1966.
Wierzchowska B. Wymowa polska. – W., 1971.

МОРФОЛОГІЯ

- Gramatyka współczesnego języka polskiego: Morfologia. – W., 1998.
Heins A. System przypadkowy języka polskiego. – Rraków, 1965.
Jodłowski S. Studia nad częściami mowy. – W., 1971.
Kaleta Z. Gramatyka języka polskiego dla cudzoziemców. – Kraków, 1995.
Tokarski J. Czasowniki polskie. – W., 1951.
Tokarski J. Fleksja polska. – W., 1973.

СИНТАКСИС

- Gramatyka współczesnego języka polskiego: Składnia. – W., 1984.
Grzegorzczkowska R. Wykłady z polskiej składni. – W., 1996.
Jodłowski S. Podstawy polskiej składni. – W., 1976.
Klemensiewicz Z. Zarys składni polskiej. – W., 1969.
Saloni Z., Swidziński M. Składnia współczesnego języka polskiego. – W., 1985.
Szpakowicz S. Formalny opis składniowy zdań polskich. – W., 1983.
Swidziński M. Gramatyka formalna języka polskiego. – W., 1992.

СЛОВОТВИР

- Brodowska-Honowska M. Zarys klasyfikacji polskich derywatów. – Wrocław, 1967.
Grzegorzczkowska R. Zarys słowotwórstwa polskiego. – W., 1981.
Jadacka H. Rzeczownik polski jako baza derywacyjna: Opis gniazdowy. – W., 1995.
Satkiewicz H. Produktywne typy słowotwórcze współczesnego języka polskiego. – W., 1969.
Waszakowa K. Słowotwórstwo współczesnego języka polskiego. – W., 1994.

ЛЕКСИКОЛОГІЯ

- Językowy obraz świata. – Lublin, 1990.

- Markowski A. Leksyka wspólna różnym odmianom polszczyzny. – Warszawa, 1990.
- Miodunka W. Teoria pól językowych. – Warszawa – Kraków, 1980.
- Tokarski J. Słownictwo. – W., 1970.
- Urbańczyk S. Słowniki, ich rodzaje i użyteczność. – Wrocław etc., 1964.
- Дорошевский В. Элементы лексикологии и семиотики. М., 1974.

СТИЛИСТИКА

- Butter D., Kurkowska H., Satkiewicz H. Kultura języka polskiego. – W., 1971.
- Doroszewski W. O kulturze słowa. T. 1-3. – W., 1962-1979.
- Kurkowska H., Skorupka S. Stylistyka polska. – W., 1973.
- Przewodnik po stylistyce polskiej. – Opole, 1995.
- Skubalanka T. Historyczna stylistyka języka polskiego. – Wrocław, 1984.
- Stylistyka polska: Wybór tekstów. – W., 1973.